

L'ENIGMA de la MEDUSA

Trages
2004

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Camps d'Aprenentatge

©

Camp d'Aprenentatge de la ciutat de Tarragona
Complex Educatiu de Tarragona
Autovia Salou s/n
43006 Tarragona

Primera edició: maig 2004

Dibuixos: **Hugo Prades**
Disseny: **Josep Serra Valls**

Text: **Yasmine Larrañaga Sánchez**
Núria Montardit Bofarull
Jordi Tortosa Giménez
M. Joana Virgili Gasol

Correcció
lingüística: **Júlia Recasens**

Edita: **Camp d'Aprenentatge de la ciutat de Tarragona**

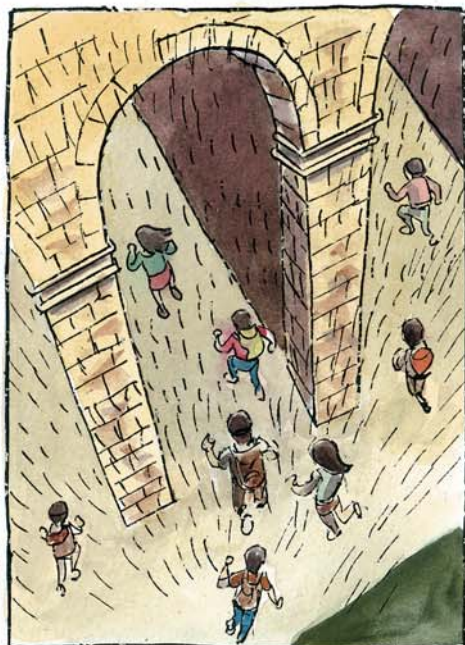
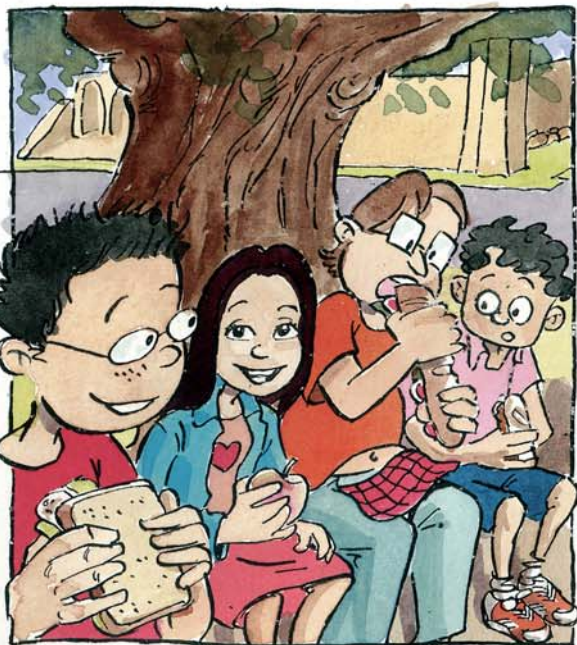
Dipòsit legal: T-764-2004
ISBN: 84-688-6806-X

Impressió: **Gràfiques DARC, S.L.**

Sóc la maligna Medusa,
la de la mirada penetrant
qui als ulls gosa mirar-me
de pedra es va quedant.

Només trenca l'encanteri
la nena o nen agosarat
que ajuntant les set pedres màgiques
em digui el nom d'una ciutat.

Entre runa i polseguera
dels vells monuments romans
has de desxifrar cada enigma
i la Medusa evitar.

Ai pobra de mi! Em dic Virgínia
i la malvada Medusa em va
transformar en una estàtua de
pedra

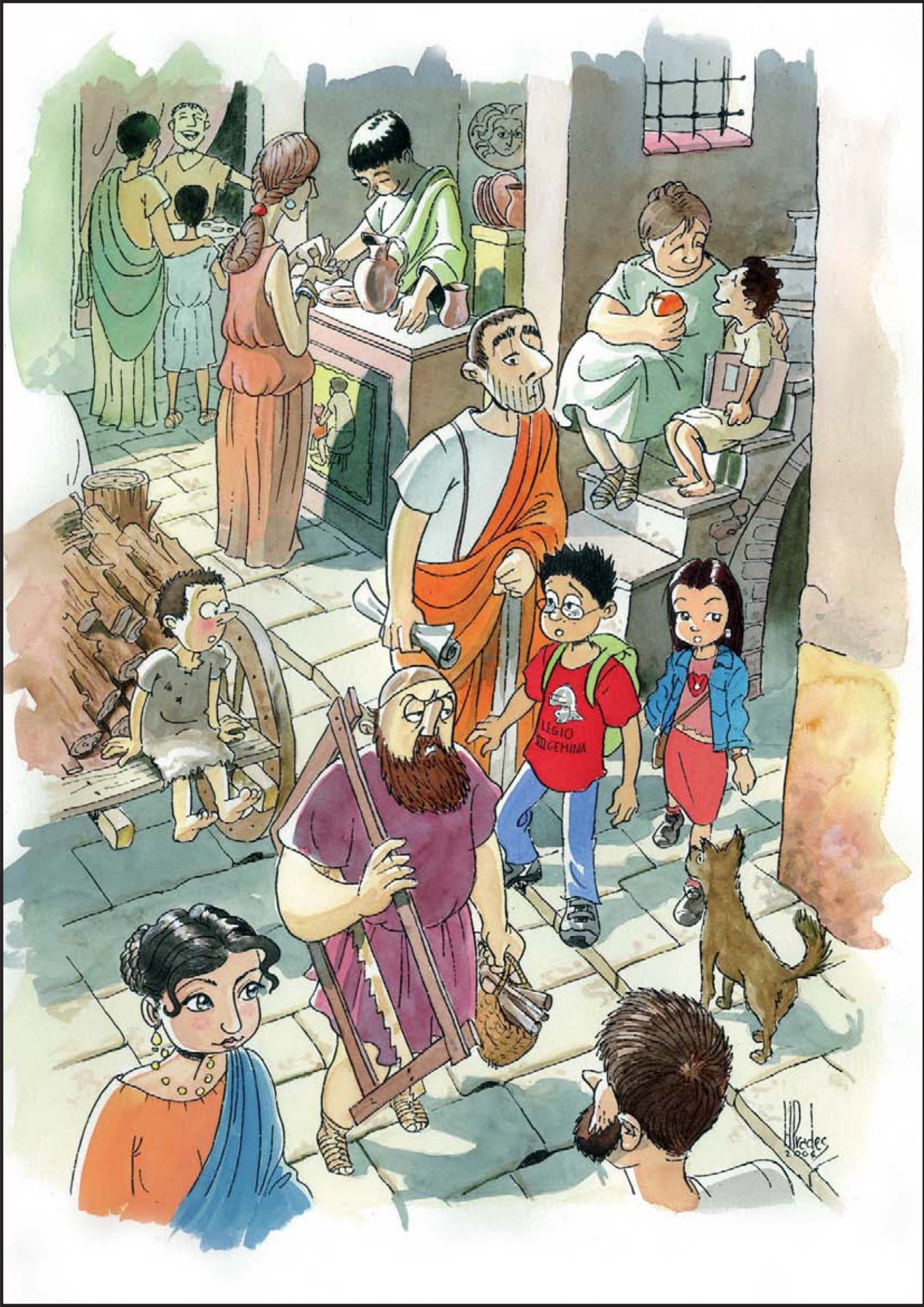
Si voleu salvar-me heu de trobar les
set pedres màgiques.

Adéu Virgínia!
Mirarem d'ajudar-te a tornar
a casa.

2005

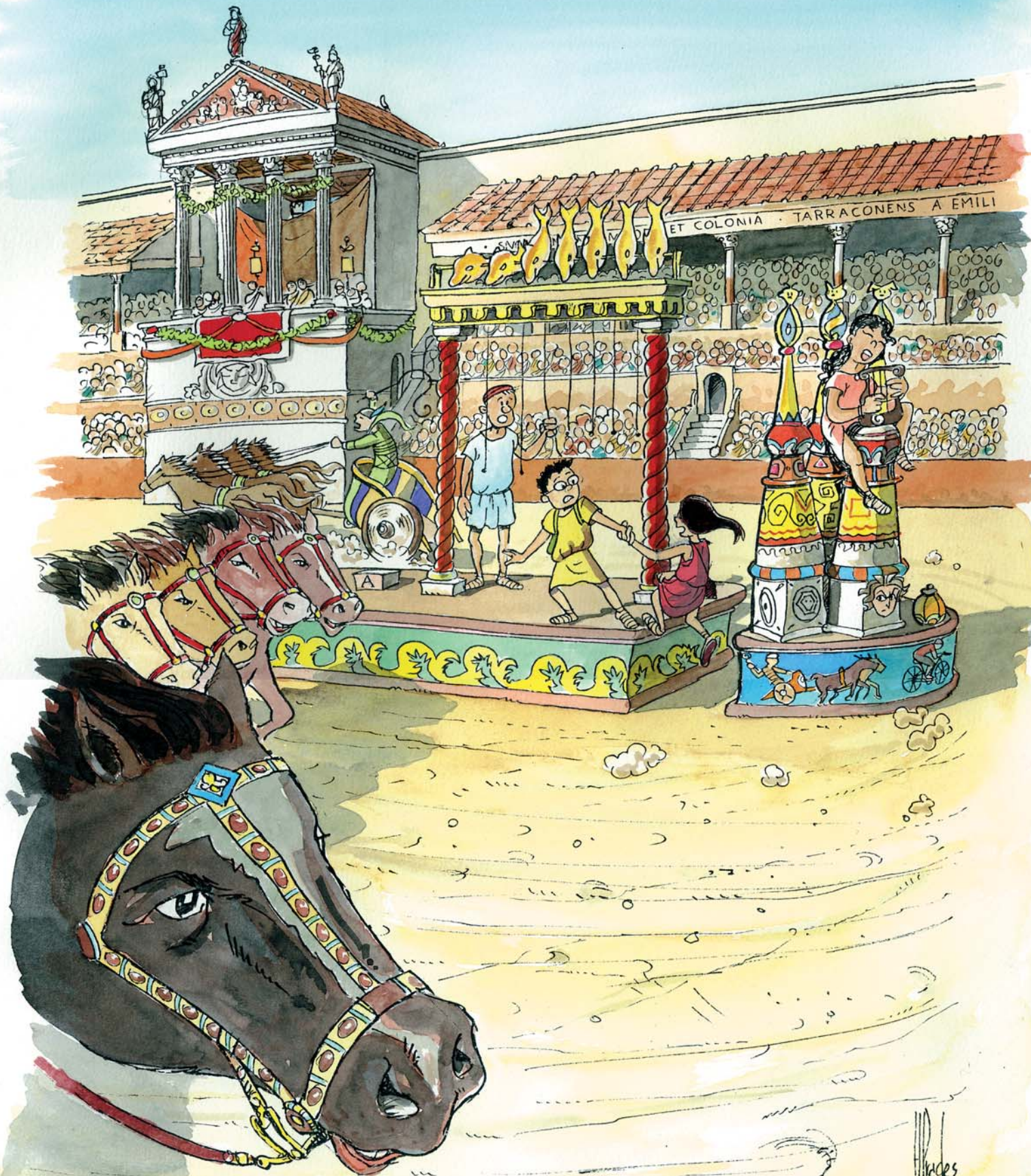

Sóc de pedra i molt alta
i em van fer per defensar,
tinc torres i portelles
i envolto la ciutat.

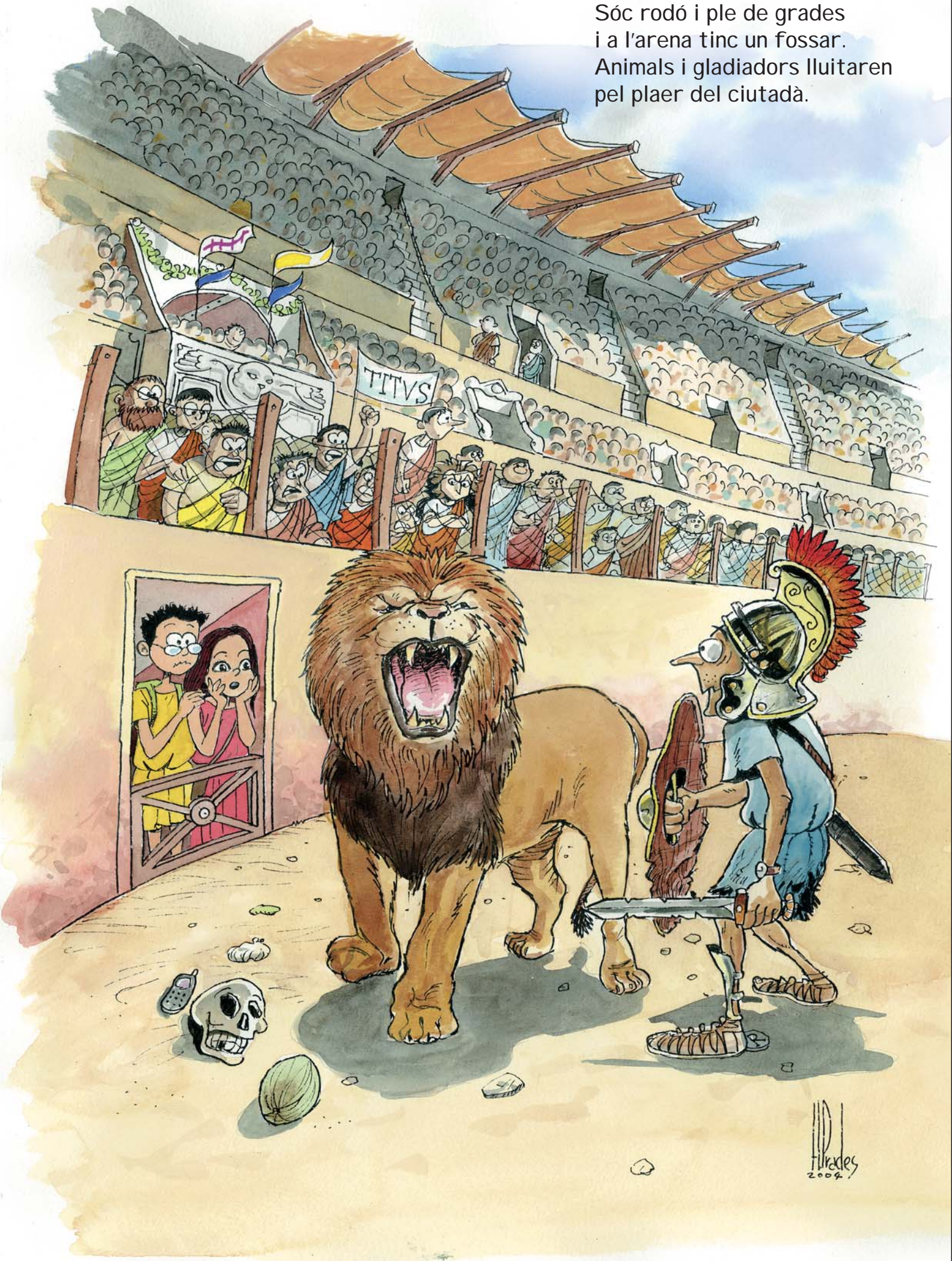

Pirades

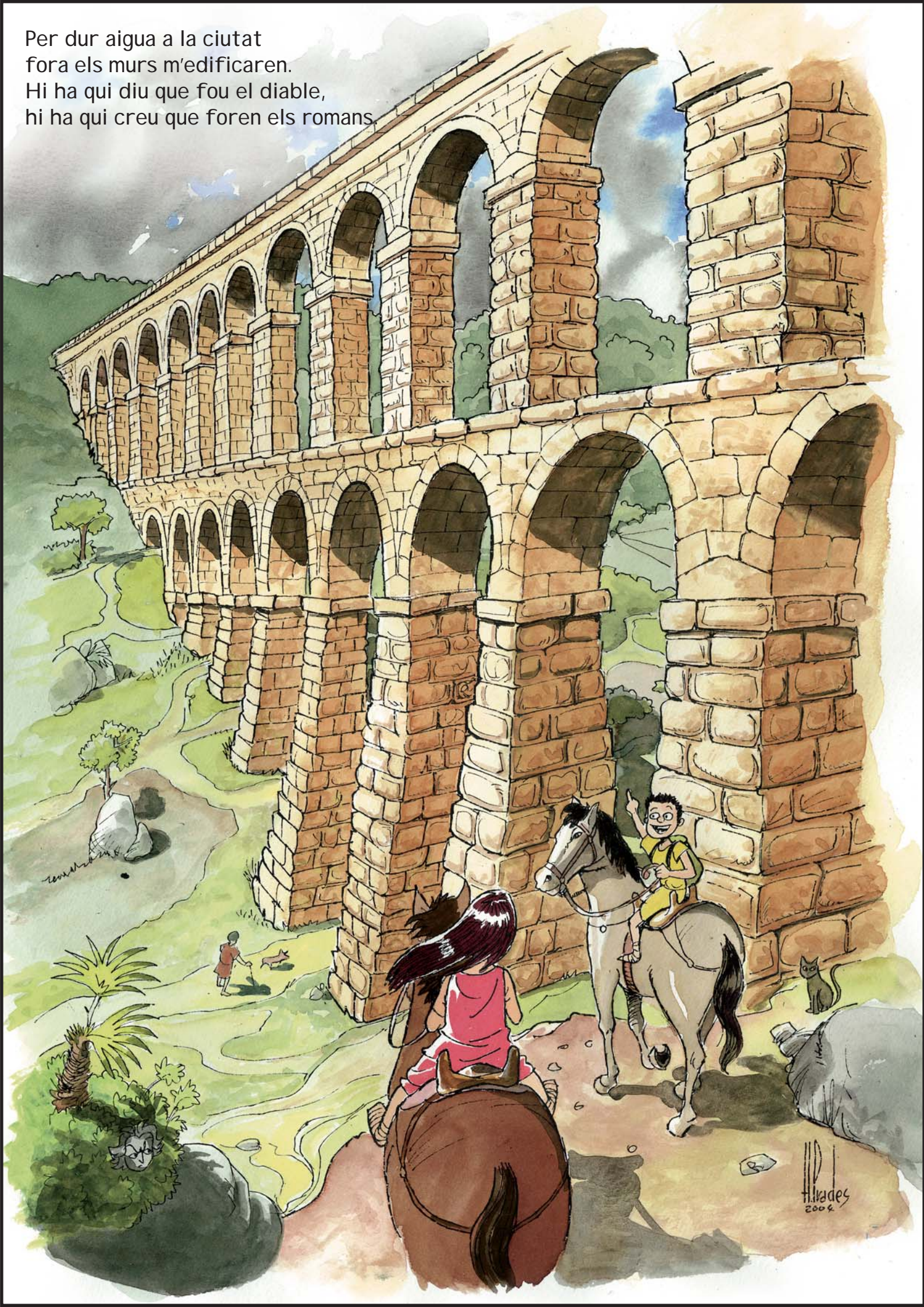
Sóc allargat i de pedra.
No sóc peix però tinc espina.
Els carros corren per l'arena
i el públic, content els anima.

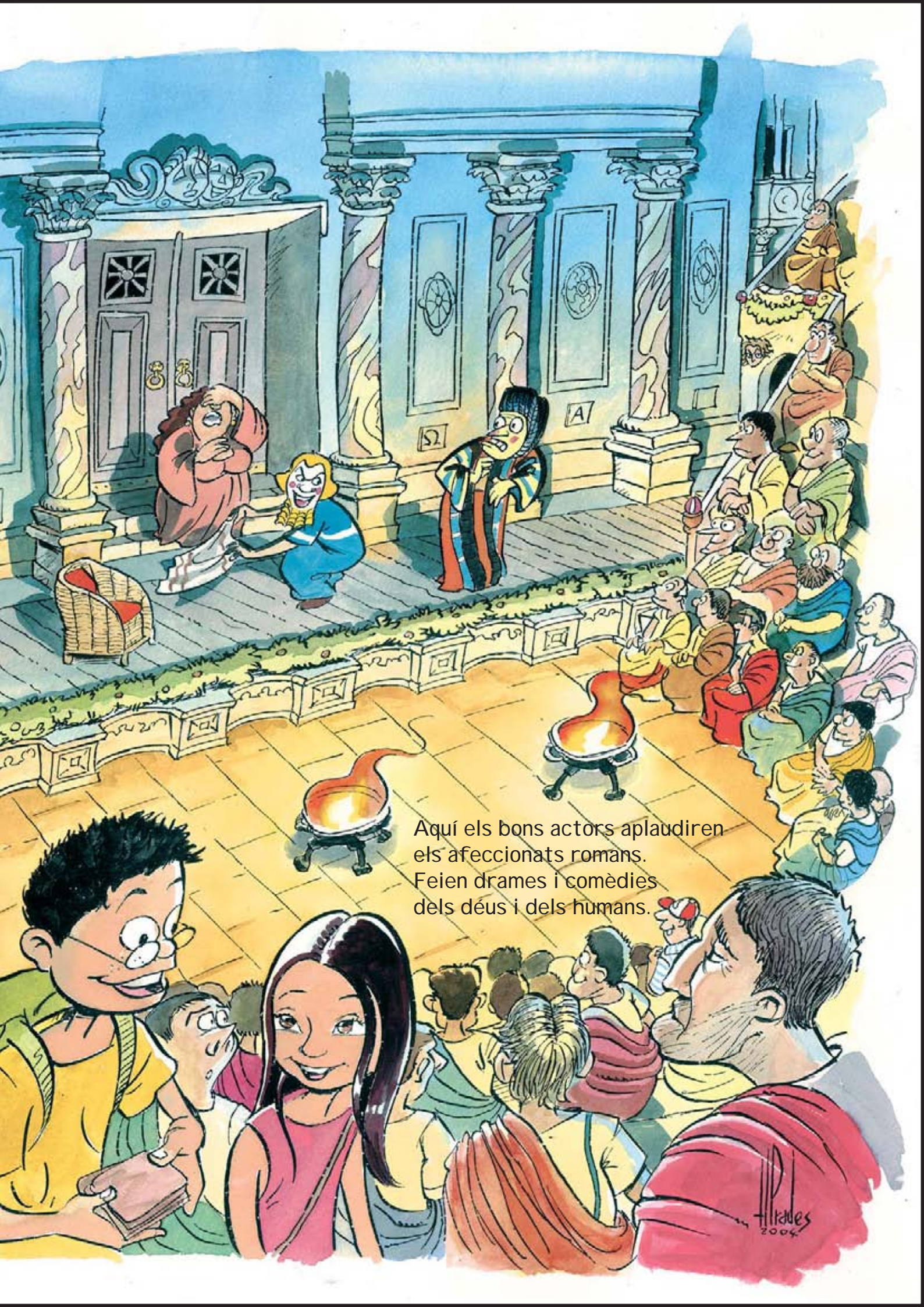

Sóc rodó i ple de grades
i a l'arena tinc un fossar.
Animals i gladiadors lluitaren
pel plaer del ciutadà.

Per dur aigua a la ciutat
fora els murs m'edificaren.
Hi ha qui diu que fou el diable,
hi ha qui creu que foren els romans.

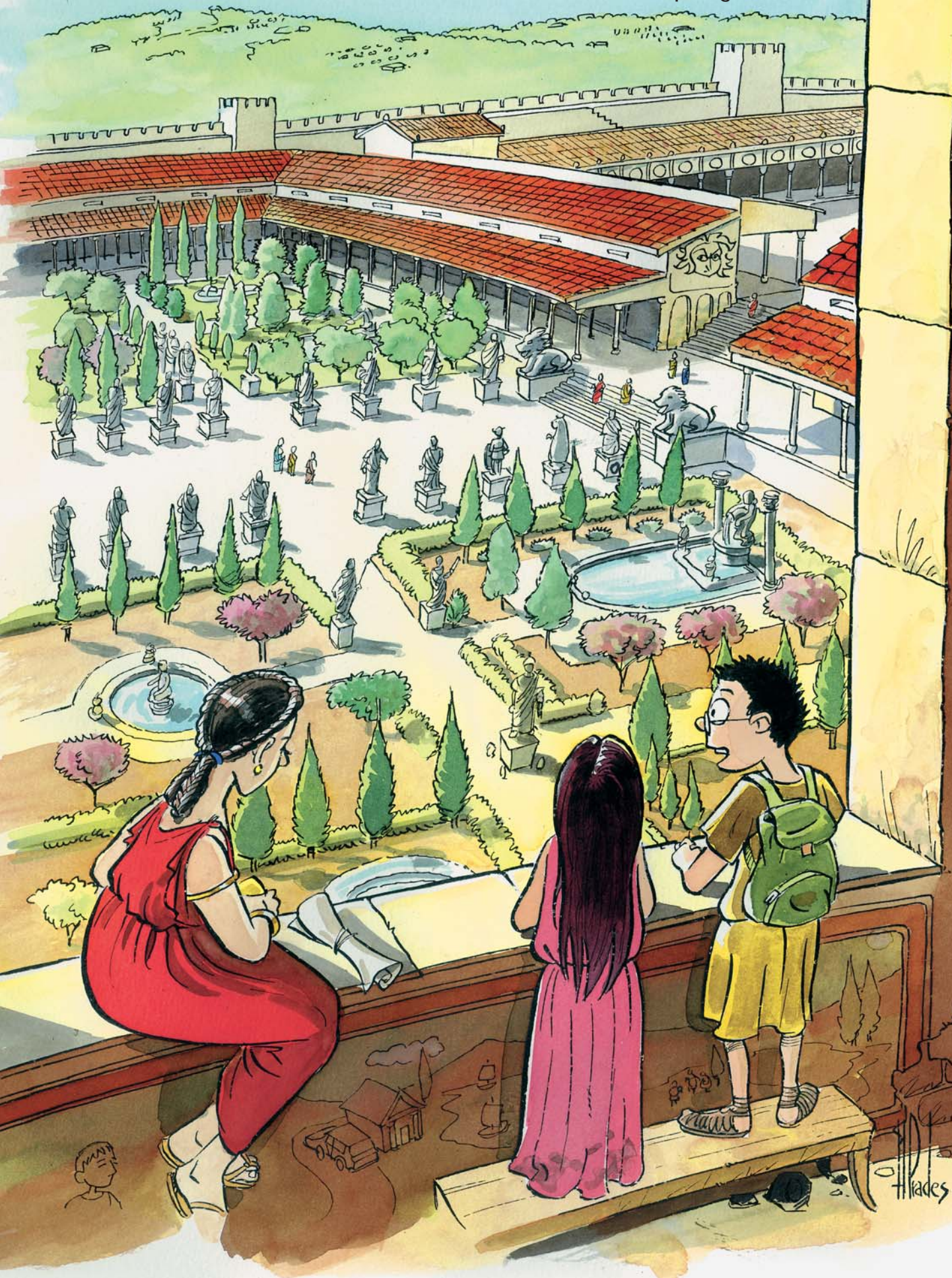

Aquí els bons actors aplaudiren
els afeccionats romans.
Feien drames i comèdies
dels déus i dels humans.

Sobre el turó, tot ho domino
i em fan ofrenes els romans.
Vuit columnes sostenen
la casa de les divinitats.

Sóc la més grandiosa plaça
de tot el món romà.
Tinc porxos, fonts i estàtues
i m'han fet per governar.

Moltes gràcies!
Patia per vosaltres i que la maligna
Medusa no us hagués fet mal.

Ja som aquí! I
mira què hem portat

Ara ja pots
tornar a casa
teva amb els
teus pares.

Vinga nenes
i nens! Poseu-
vos en fila,
que marxem!

Teniu aquesta nina! És un regal que
us faig per la vostra valentia.
Sempre us recordaré amb molta
estima.

D'on veniu? Estàvem
preocupats per vosaltres.
Tindreu un càstig molt
server!

L'ENIGMA DE LA MEDUSA

Un dia de primavera, el i la, juntament amb els seus companys de classe, van arribar a Tarragona per passar el dia i poder visitar les restes romanes de la ciutat. Ja feia temps que la senyoreta preparava aquesta visita i els havia explicat com vivien els romans, quines cases tenien, què menjaven i com jugaven els nens i les nenes de la seva edat.

En baixar de l'autocar, tots es prepararen per esmorzar al passeig de les Palmeres, però uns núvols negres que tapaven el cel descarregaren súbitament una forta tempesta que obligà el grup a buscar un indret on aixoplugar-se. Es refugiaren a les voltes del circ a l'espera que el temps millorés per poder continuar la visita. La senyoreta els demanà que no s'allunyessin i romanguessin tots junts, però en i la, que eren molt entremaliats i amants de les aventures, van començar a explorar pel seu compte el llarg passadís i el soterrani fosc i humit. Sense adonar-se'n, es distanciaren del grup i arribaren a una petita cova que els arqueòlegs havien estat excavant. La tingué por i volia tornar amb el grup, però en l'aturà en sentir un gemec llunyà. Quan s'atansaren a les ruïnes, veieren l'escultura de pedra d'una nena que sostenia una nina a les mans. La figura movia la cara i unes petites llàgrimes li lliscaren per les galtes. Els dos nens quedaren sorpresos i s'hi atansaren lentament.

- Qui ets? – li preguntaren astorats.

- Ai, pobra de mi! Em dic Virgínia i fa molts anys que la malvada fada Medusa, gelosa de la meva bellesa i joventut, em va petrificar i castigar a no veure mai més la llum del sol. La vaig mirar als ulls i em va transformar en una estàtua de pedra. I així porto dos-mil anys allunyada de la meva família i dels meus amics.

- I com podem ajudar-te? – van exclamar els dos nens.

- Perquè pugui tornar a casa i ser com era abans, heu de resoldre set enigmes i trobar les set pedres màgiques que contenen una lletra escrita.

- Set pedres amb una lletra? Això és impossible!

Els dos nens van quedar molt preocupats. Volien ajudar la Virgínia però no podien deixar el grup si no volien rebre un càstig de la senyoreta.

- L'hem d'ajudar, pobra. Hem d'anar a buscar les pedres màgiques – va dir en

- I la senyoreta? – Va replicar la

- No pateixis. Com que plou molt no s'adonarà de la tardança. Ja saps que és molt despistada!

- Per on hem de començar? – van preguntar els dos nens.

- Sota la pedra descobrireu set pergamins amb els enigmes escrits. Heu de travessar una de les portes del temps que hi ha al passadís i retornar a la ciutat romana. No us equivoqueu de porta, poseu-hi molta atenció i aneu amb compte perquè si la Medusa us veu i la mireu als ulls podeu caure en el mateix encanteri que jo. I, sobretot, afanyeu-vos! Ja que si la porta es tanca mai més podreu anar cap a casa. Bona sort!

- D'acord! Aviat seràs lliure i podràs retrobar la teva gent – li digueren els dos nens.

Mentre el grup estava esmorzant, els dos nens van identificar la porta màgica i van poder veure unes escales que conduïen a un indret desconegut. Plens d'emoció, col·locaren els pergamins a la motxilla i s'acomiadaren de la Virgínia.

- Mirem el primer enigma? – va exclamar el lusionat en

Van agafar el pergami i van llegir:

**I.- Sóc de pedra i molt alta
i em van fer per defensar,
tinc torres i portelles
i envolto la ciutat.**

- Això només pot ser **la muralla**. - Corre, afanya't, travessem la porta del temps i anem a cercar la pedra màgica. Els dos nens col·locaren la resta de pergamins a la motxilla, creuaren la porta i es trobaren enmig d'una ciutat romana plena de bullícia i moviment. No plovia i els carrers eren plens de gom a gom. La gent anava d'un costat a l'altre atrafegada, els botiguers oferien les seves mercaderies i els nens tornaven de l'escola i jugaven pel carrer. Davant la sorpresa de tot el que veien, estigueren a punt d'ésser atropellats per un carro que anava a gran velocitat:

- Mireu per on passeu, estrangers! – va cridar el carreter, malhumorat.

Els vestits dels dos nens provocaren la sorpresa dels vianants, així que decidiren agafar dues túniques penjades d'un estenedor i arrencaren a córrer per canviar-se d'amagat. Asseguts a la part posterior d'un carro, van arribar fins a la muralla on, d'entre dos carreus sobre el sòcol megalític, es fixaren en una pedra amb la lletra **T** gravada. Sense que els guàrdies se'n adonessin, la van treure i la posaren dins la motxilla.

- Bé, ja tenim la primera pedra. Agafa el pergami i llegeix el segon enigma – va demanar en

**II.- Sóc allargat i de pedra.
No sóc peix però tinc espina.
Els carros corren per l'arena
i el públic, content els anima.**

- Ostres! Aquest és més difícil – va exclamar la

- No, no ho creguis – va puntualitzar el – La senyoreta ens va explicar que **el circ** era el lloc on corrien els carros tirats per cavalls.

- És cert! Ho he vist a les pel·lícules de romans – va puntualitzar la – Hem de tornar a l'indret on ens havíem aixoplugat.

Altres cop travessaren la porta d'accés a la ciutat i arribaren al circ on havia començat una de les curses. Els aurigues conduïen els seus carros donant set voltes al recinte i els dos nens, entre les queixes del públic, hagueren de creuar l'arena fins a arribar a l'espina. Allí, sota el marcador, podia veure's una altra pedra gravada, aquest cop amb la lletra **A**. Un vigilant els cridà l'atenció i hagueren d'afanyar-se abans que els guàrdies no els detinguessin per haver dificultat la cursa. Van posar la pedra dins del sac i van agafar el tercer pergami. Els crits de la gent gaudint de l'espectacle no els deixaven concentrar, però pogueren llegir el contingut de l'enigma.

III.-Sóc rodó i ple de grades i a l'arena tinc un fossar. Animals i gladiadors lluitaren pel plaer del ciutadà.

- Aquest és molt fàcil – exclamà la – Hem vist **l'amfiteatre** quan veníem amb l'autocar. Era el lloc on lluitaven els gladiadors i les feres.

Sortiren del circ baixant unes escales que els dugueren a la Via Augusta i d'allí, seguint el pendent, van arribar a l'amfiteatre, molt a prop del mar. El públic omplia les grades just en el moment que un enorme lleó accedia a l'arena per una rampa subterrània. El gladiador, atemorit, es disposava a lluitar, quan el veié enmig del terra la pedra màgica que cercaven. Hagueren d'esperar el final per poder-la recollir ja que el lleó era molt perillós i semblava afamat. Això els permeté descansar i gaudir de l'espectacle des d'una porta propera a l'arena i lluny de les mirades del públic.

- Eren una mica bèsties oi? – exclamà en horroritzat i una mica marejat pel soroll i la sang sobre l'arena.

- Si fa o no fa com ara. No et recorda les curses de braus? – replicà la

Un cop acabat l'espectacle i mentre els esclaus enretiraven el cos de l'animal ferit, els dos nens van recollir la tercera pedra, aquest cop amb la lletra **R**. La gent sortia ordenadament del recinte quan els infants ja llegien el contingut del quart pergami:

IV.- Per dur aigua a la ciutat fora els murs m'edificaren. Hi ha qui diu que fou el diable, hi ha qui creu que foren els romans.

Per dur aigua a les ciutats van utilitzar **l'aqüeducte** – va comentar la – Jo sé on és. Hi he anat alguna vegada a menjar la mona amb els pares. Però és una mica lluny d'aquí. Haurem d'agafar algun mitjà de transport.

Quan van arribar a la Via Augusta, un traginer passava per allí menant una rua de cavalls i els dos nens li van demanar que els apropés a l'aqüeducte.

- Teniu sort, nens, perquè hi passo molt a prop. He de dur unes mercaderies a *Ilerda* i, si sabeu muntar a cavall, podeu acompanyar-me.

- Moltes gràcies. Ens farà un gran favor.

Cavalcant, van arribar a peus de l'aqüeducte cap al migdia. Feia un sol de justícia i el pont lluïa com l'or amb el reflex daurat dels rajos sobre les pedres. Aviat, van poder veure al terra, entre els carreus utilitzats en la construcció del pont, la quarta pedra misteriosa. Aquesta vegada duia marcada un altre cop la lletra **R**. L'embolicaren molt bé i la posaren a la motxilla que ja començava a pesar una mica. Decidiren menjar un tros d'entrepà que havia sobrat de l'esmorzar mentre llegien el cinquè enigma:

V.- Aquí els bons actors aplaudiren els afeccionats romans. Feien drames i comèdies dels déus i dels humans.

- Els actors actuen al **teatre** – va dir la, convençuda. – Sí, com aquella obra que vam fer a l'escola a final de curs, te'n recordes?

- Bé doncs, haurem de tornar a la ciutat i anar a la part baixa, a prop del port.

Caminaren fins a la carretera i demanaren altre cop que els conduïssin a la ciutat.

Sort tingueren d'un mercader que, transportant àmfors, es dirigia al port i els deixà a les portes de l'edifici.

El recinte era ple. Aquell dia representaven una comèdia i el públic es divertia d'allò més. El i la trobaren la cinquena pedra amb la lletra **A** al fons de l'escenari. El trencaclosques anava agafant forma i els nens estaven contents de poder ajudar la Virgínia.

Mentrestant, la mestra trobava a faltar els dos nens en el recompte i tot el grup cercava els desapareguts per les

voltes del circ.

Acabada la representació i quan el públic abandonava satisfet les grades, els dos nens van desencaixar la pedra i van llegir el sisè enigma que deia:

**VI.- Sobre el turó, tot ho domino
i em fan ofrenes els romans.
Vuit columnes sostenen
la casa de les divinitats.**

- Caram! Quin embolic. On poden viure les divinitats? – preguntà el

- Home! Els romans feien ofrenes als seus déus al **temple** que ocupava la part alta de la ciutat on avui hi ha la catedral. Te'n recordes, de quan vam anar a fer el Zoo Petri?

- I tant! Ens ho vam passar molt bé veient els animalons del claustre! – va contestar el

Van haver de recórrer tota la ciutat fins a arribar a la part alta on un majestuós temple presidia la terrassa superior en el moment que una processó avançava lentament en silenci travessant la plaça. Als peus de les escales van identificar la sisena lletra. Era la **C** i semblava que ja estaven tocant el final de l'aventura.

Contents per la troballa, van agafar el darrer pergami, el que feia set i, ja nerviosos i il·lusionats, van llegir l'últim enigma:

**VII.- Sóc la més grandiosa plaça
de tot el món romà.
Tinc porxos, fonts i estàtues
i m'han fet per governar.**

- Ja ho tinc digué la – És **el fòrum**, l'indret des d'on s'administrava tota la província. El fòrum? Això està molt a prop d'on hem deixat el grup. Correm abans que la senyoreta s'hagi adonat de la nostra absència.

Arribaren al bell mig d'una plaça farcida d'estàtues i elements decoratius. Al basament d'una escultura van poder veure l'última lletra, la que feia set i duia inscrita la lletra **O**.

Amb totes les lletres a la motxilla baixaren al circ per les escales del Pretori i traspassaren la porta que era a punt de tancar-se. El cor els bategava molt fort i la suor delatava l'esforç esmerçat per aconseguir les set pedres màgiques. Tornaren a la cova on la Virgínia continuava mig soterrada amb la tristesa de no poder ser alliberada.

- Ja som aquí! – van dir els dos nens alhora. I mira què hem portat!

Van obrir la motxilla i van deixar al terra les set pedres que un cop ordenades configuraren la paraula **TÀRRACO**, el nom de la ciutat en època romana. En aquell moment, la figura de pedra començà a trontollar i adquirí una meravellosa forma humana plena de vida. En qüestió de segons, la maledicció es trencà i la Virgínia va tornar a ser una nena de sis anys contenta de la seva sort. Va agrair als dos nens la seva ajuda i, abans de desaparèixer per la porta del temps, va regalar la seva nina als dos infants.

- Teniu, és un regal que us faig per la vostra valentia – va dir la Virgínia agraïda. – Sento que la senyoreta us castigui per culpa meva. Ja no ens tornarem a veure però sempre us recordaré amb molta estima! Adéu.

I els dos nens veieren desaparèixer la Virgínia a la cova endins.

No havien sortit de la seva sorpresa quan van veure plantada a la porta de la volta la senyoreta que els estava esperant amb cara de pomes agres.

- D'on veniu? Estàvem patint per vosaltres i heu fet anar malament a tot el grup. Ja podeu imaginar que tindreu un càstig molt sever. Haureu de fer un treball del món romà extensíssim i us haureu perdut els monuments més importants.

Els dos nens abaixaren el cap adonant-se de la malifeta, però contents d'haver pogut resoldre l'enigma de la Medusa i alliberar la pobra Virgínia. Malgrat que intentaren explicar el fet, aviat s'adonaren que ningú s'ho creuria i optaren finalment per acceptar el càstig imposat.

- Què hi farem? Els adults no entenen d'aventures. Si sabés la senyoreta allò que hem vist ...

El grup va recollir les motxilles i va fer una filera per retornar a la parada on l'autocar els esperava per emprendre viatge cap a casa. Els dos nens, pel cansament, aviat es van quedar adormits i la restà abraçada a la meravellosa nina d'ivori que la Virgínia li havia regalat i que encara avui podeu contemplar en una vitrina del Museu Nacional Arqueològic de Tarragona.

Nota: -L'espai de punts és per personalitzar el conte amb els noms dels protagonistes.

-Per desfer la maledicció, cal buscar a cada dibuix la cara de la Medusa, la lletra corresponent a l'enigma i dibuixos d'elements que no existiren en època romana.

ÀLBUM DE FOTOS

"Si vols ser el/la protagonista del conte, substitueix la cara del nen i/o la nena per una fotografia teva. Pots completar l'àlbum amb altres fotografies que hakis fet als monuments romans de Tarragona".

Col·labora:

